XORIJIY TILLARNI O'QITISHDA ONLINE TA'LIMNING YUTUQ VA MUAMMOLARI

ДОСТИЖЕНИЯ И ПРОБЛЕМЫ ОНЛАЙН-ОБРАЗОВАНИЯ В ОБУЧЕНИИ ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ

ACHIEVEMENTS AND PROBLEMS OF ONLINE EDUCATION IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES

Baltayeva Nodira Timur qizi

Chirchiq davlat pedagogika universiteti Fakultetlararo chet tili kafedrasi o'qituvchisi

(nadirabaltaeva30@gmail.com)

Yorqulova Risolat

Chirchiq Davlat pedagogika universiteti talabasi

(risolatyarkulova@gmail.com)

Балтаева Нодира Тимуровна

Чирчикский государственный педагогический университет

Преподаватель межфакультетской кафедры иностранных языков

(nadirabaltaeva30@gmail.com)

Еркулова Рисолат

Студентка Чирчикского государственного педагогического университета

(risolatyarkulova@gmail.com)

Baltayeva Nodira Timurovna

Chirchik State Pedagogical university teacher of the interfaculty department of foreign languages

(nadirabaltaeva30@gmail.com)

Yorqulova Risolat

Student of the Chirchik State Pedagogical university

(risolatyarkulova@gmail.com)

Annotatsiya: *Ushbu maqolada xorijiy tillarni o'qitishda online ta'limning yutuq va muammolari, jumladan mamlakatimiz ta'lim tizimida sezilarli o'zgarishlar ro'y berayotganligi kun sayin yaqqol ko'rinib bormoqda. Turli ta'lim shakllari qatori ayniqsa, masofadan o'qitish keng qo'llanilayotgatligi ham quvonchli hol.Ko`pchilik internetdan faqatgina yangiliklar bilan tanishish, informatsiya qidirish, elektron pochtadan foydalanish yoki gap sotish uchun foydalanishi sir emas. Internetning imkoniyatlari kundan - kunga oshib bormoqda. Internetdan foydalanishning yangi bosqichi boshlandi, ya'ni internet turli sohalarga tadbiq qilindi. Internet texnologiyalar: masofadan o`qitish, elektron kutubxonalar, telemeditsina, telemetrologiya, elektron tadbirkorlik, elektron magazinlar va boshqalar. Quyida bu texnologiyalarni va unda xorijiy tillarni o'qityishning avzal va kamchiliklarini qisqacha, lekin asosiy tavsiflarini keltiramiz.*

Аннотация: *В данной статье становится все более очевидным, что успехи и проблемы онлайн-образования в обучении иностранным языкам, в том числе существенные изменения в системе образования нашей страны. Отрадно, что дистанционное обучение широко используется, как и различные формы обучения. Не секрет, что многие люди используют интернет только для чтения новостей, поиска информации, использования электронной почты или распространения слухов. Возможности интернета растут день ото дня. Начался новый этап использования Интернета, то есть интернет стал применяться в различных областях. Интернет-технологии: дистанционное обучение, электронные библиотеки, телемедицина, телеметрология, электронный бизнес, электронные магазины и т.д. Ниже приводится краткое, но базовое описание этих технологий, а также преимуществ и недостатков обучения иностранным языкам.*

Annotation: *In this article, it becomes more and more obvious that the successes and problems of online education in teaching foreign languages,*

including significant changes in the education system of our country. It is gratifying that distance learning is widely used, as well as various forms of education.

It is no secret that many people only use the Internet to read news, search for information, use e-mail, or spread rumors. The possibilities of the Internet are growing day by day. A new stage in the use of the Internet began, that is, the Internet began to be applied in various fields. Internet technologies: distance learning, digital libraries, telemedicine, telemetrology, e-business, e-shops, etc.

Below is a brief but basic description of these technologies, as well as the advantages and disadvantages of teaching foreign languages.

Kalit so'zlar: *ta'lim shakllari, internet, ma'sofadan o'qitish, elektron kutubxonalar, telemeditsina, telemetrologiya, elektron tadbirkorlik, elektron magazinlar.*

Ключевые слова: *формы обучения, Интернет, дистанционное обучение, электронные библиотеки, телемедицина, телеметрология, электронный бизнес, электронные магазины.*

Key words: *forms of education, Internet, distance learning, electronic libraries, telemedicine, telemetrology, e-business, e-shops.*

Kirish (Intoduction). Bugungi kunda taraqqiyot juda tez rivojlanmoqda va juda tez o`zgarmoqda. Deyarli har daqiqada sayyoramizning turli burchaklarida o`zgarishlar, yangilanishlar va kutilmagan voqea hodisalar sodir bo`moqda. Har bir kunimiz kuchli informatsiya oqimi ostida kechmoqda. Informatsiya oqimi bizni uyda, ishxona va ta'tilda ta'qib etadi. Inson informatsiya ta'siridan xoli normal faoliyat yurita olmaydi. Hayotni anglash, uni o`rganish informatsiyalarni yig`ish va o`zlashtirish orqali kechadi. Insonning bilimlilik darajasi ham ma'lum davr ichida shaxs tomonidan o`zlashtirilgan informatsiyalarning ko`p yoki ozligi bilan belgilanadi. [1]

Mavzuga oid adabiyotlarning tahlili (Literature review). Mamlakatimiz ta’lim tizimida sezilarli o’zgarishlar ro’y berayotganligi kun sayin yaqqol ko’riniv bormoqda. Turli ta’lim shakillari qatori ayniqsa, masofadan o’qitish ham keng qo’llanilayotganligi quvonarli hol. Shuning uchun zamonaviy bilimlar sari keng yo`l ochish ta'limotni takomillashtirishda yangi informatsiya texnologiyalardan unumli foydalanish bugungi kunning talabiga aylandi. Kadrlar tayyorlash Milliy dasturi hamda O`zbekiston Respublikasining «Ta'lim to`g`risida» gi qonuni ham zimmamizga shu ma'suliyatni yuklaydi.Va'holanki ta'lim tizimida sezilarli o`zgarishlar ro`y bermoqda. Ta'lim tizimida masofadan o`qitish uslubi shakllari qo`llanilmoqda. Masofadan o`qitish uslubi bu sirtqi o`qishning yangi shaklidir. Masofadan o`qitish bu mustaqil o`qishdir. Mustaqil o`qish insonning mustaqil fikrlash, holatni baholash, xulosa va bashorat qilish qobiliyatlarini rivojlantiradi.[2]

Tadqiqot metodologiyasi(Research Methodology). Xorijiy tillarni o’qitishda online ta’limning yutug’i shundaki: unda o`quvchi o`ziga qulay vaqtda va hattoki ishdan ajralmagan holda o`qishi mumkin. Aynan shu afzalliklari tufayli bu uslub dunyoda hozirgi kunda keng tarqalgan. Ko’pgina yirik korxonalar mutaxassislari malakasini oshirish yoki o`zgartirish uchun shu uslubdan foydalanib, yiliga millionlab dollarlarni tejamoqdalar. Xorijiy tillarni o’qitishda online ta’limning yana bir afzallik tomoni unda o`qish muddatini o`quvchi o`zi belgilaydi, ya'ni talaba ixtiyoriy paytda o`qishni boshlaydi, materiallarni o`qituvchi nazoratida o`zlashtiradi. O`zlashtirish topshiriqlarni, testlarni bajarishiga qarab aniqlanadi.[3]

Tahlil va natijalari (Analysis and results). Xorijiy tillarni o’qitishda online ta’lim usullaridan, matbuot, telekommunikatsiya va internet materiallaridan foydalanish o’quvchi – talabalarning faqat chet tillaqrini o’r4ganibgina qolmay, balki intelektual darajuasini oshirish uchun axsborot manbai bo’lib xizmat qiladi. Chet tillarini o’qitishda eng samarali yondashuvlar qatorida axborot – kommunikatsiya texnologiyalari vositasida, masofaviy ta’limda til o’rgatish metodikalarini ko’rsatish mumkin.[5]

Xulosa va takliflar (Conclusion/Recommendations). Kompyuter texnologiyalari, ayniqsa internetdan fcoydalanib til o'rgatishda juda bkeng imkoniyatlar mavjud. Ular quyidagilarda namoyon bo'ladi, chet tilda og'zaki munosabatlar bo'yicha o'zlashtirilgan bilimlari va malakalaridan amaliyotda faol foydalanib, olgan til materiallaridan faqat o'zining nutqida emas, balki internet orqali tanishgan suxsatdoshi nutqini tushinishda ham foydalanishda o'rganish, o'zlashtirgan nutqiy bilimlarinhi munosabatning o'zgaruvchan vaziyatlariga ko'chirish moslashuvchan ko'nikmasini shakillantirish, norasmiy muloqot shaklida amalga oshiriladigan suhbatni uyushtirishga, so'zlashishga o'rganishga nisbatan kuchli, darxol yuzaga keladiganmoytivatsiyani va haqiqaatga yaqin munosabat motivatsiyasini yaratish, psixologik to'sqinlarni yengish, xususan, chet tilida so'zlashishdan va xatoga yo'l qo'yishdan cho'chish to'sig'ini hamda ichki va tashqi tortinish hamda uyalish hissini yo'qotish, ta'lim sifatini9ng yuqori darajaga ko'tarilishi va darxol natijaliligini oshirish. [7]

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. https://tami.uz/matnga_qarang.php?id=232 Mengliyev Sh.Masofaviy o'qitish tizimi.
2. https://prep.uz/news/onlayntalim/masofaviy-ta-limning-afzalliklari-va-kamchiliklari
3. «O'zbekiston Respublikasida xorijiy tillarni o'rganishni ommalashtirishni sifat jihatidan yangi bosqichga olib chiqish chora-tadbirlari to'g'risida» Prezident qarori. https://samdchti.uz/institut/2551
4. https://uza.uz/oz/posts/xorijiy-tillarni-o-qitish-takomillashmoqda-16-05-2017
5. Xo'jayev N.X., Xodiyev B.Yu., Baubekova G.D., Tilabova N.T. Yangi pedagogik texnologiyalar. O'quv qo'llanma. – T.: Fan. 2002.
6. Yo'ldoshev J.G'. Yangi pedagogik texnologiya: yo'nalishlari, muammolari, yechimlari. <<Xalq ta'limi>> jurnali. 1999.
7. Choriyev A.Yangi pedagogik texnologiyalar. Ma'ruzalar matni.Qarshi. 2000.